

Docu-toneel – Het oude Egypte

Deel 1 – Het ontstaan van Egypte

Schrijver: Els

Vertellers: Alper Kaan en Antoine

Welkom op ons docu-toneel. We nemen je mee naar de tijd van de oude Egyptenaren: 5000 tot 2000 jaar geleden!

We laten je kennismaken met farao's, mummies, piramides, maar je komt ook te weten hoe het dagelijks leven van de Egyptenaren eruitzag.

Alle informatie in dit toneel zochten we zelf op. En ook de teksten schreven we zelf. Behalve deze inleiding. Want Els wou ook iets schrijven!

Laten we beginnen bij het begin: de eerste farao!

Meer dan 5000 jaar geleden bestond Egypte uit twee delen: Opper-Egypte in het zuiden en Neder-Egypte in het noorden. Er waren vaak oorlogen tussen deze twee landen. Tot een jongeman besliste om te zorgen voor vrede. Deze jongeman heette Narmer. Hij verenigde Neder-Egypte en Opper-Egypte en maakte er één land van: Egypte. Narmer werd meteen de eerste farao.

Deel 2 – Farao's en mummies

Janne, Josefine, Martha, Hiranur, Bas en Ayan

Farao's

Schrijvers: Janne en Josefine

Verteller: Janne

De oude Egyptenaren hadden farao's, dat waren koningen. De meeste koningen waren ontzettend rijk. Ze mochten laten en doen wat ze wilden. Ze waren machtig. Ze hadden ook een paleis met dienaars. Ze mochten de werkkledij van hun dienaars ook veranderen hoe ze dat wilden.

Je moest elk jaar bewijzen dat je fit en gezond genoeg was om farao te blijven.

Een farao heeft veel vrouwen. Zijn vrouwen hebben meestal ook een rijke en machtige familie. Maar de meeste vrouwen moesten gewoon vooral belangrijk zijn. Het is handig om man te zijn. Ook om bakken vol goud te hebben. Het was ook handig om veel moed te hebben. Zijn vader was ook meestal een farao.

De eerste farao was Narmer, rond 3100 voor Christus. Die hebben jullie daarnet gezien.

De laatste farao was Cleopatra, rond 30 voor Christus. Zij had een relatie met Julius Caesar!

De eerste vrouwelijke farao was Hatsjepsoet. Zij moest doen alsof ze een man was om aanvaard te worden als koningin.

Toetanchamon

Schrijver: Martha

Verteller: Josefine

Toetanchamon was een heel belangrijke farao. Hij werd op zijn negen jaar al farao en stierf op zijn negentien.

De vader van Toetanchamon was koning Achnaton. Jammer genoeg is het niet bekend wie zijn moeder is. Maar zijn ouders waren hoogstwaarschijnlijk broer en zus. En dat zou de oorzaak van Toetanchamons gespleten gehemelte en klompvoet kunnen zijn.

Ook ontdekten wetenschappers dat Toet vlak voor zijn dood nog een been gebroken had. In zijn graftombe vonden ze dan ook heel veel wandelstokken! Wel 130 stuks van massief goud.

Toetanchamon is vooral bekend omdat ze in 1922 zijn graftombe terugvonden met héél veel schatten erin!

Mummies

Schrijvers: Hiranur en Bas

Verteller: Bas

In het oude Egypte mummificeerden ze belangrijke dode mensen omdat ze het lichaam eeuwig wilden bewaren, zodat de dode altijd kon verder leven in het hiernamaals.

Het mummificeren ging in verschillende stappen.

Ze verwijderden eerst de organen.

Wist je dat mensen uit het linkerneusgat de hersenen van de dode farao's haalden en dan de hersenen wegsmeten? Ze waren niet belangrijk. De Egyptenaren haalden nog andere organen uit de dode farao's. Die organen legden ze aan de kant. Ze werden gedroogd en dan met olie ingewreven. Dan staken ze de organen in een canoop. Een canoop is een speciale kruik met een mensenhoofd of een dierenkop. De longen werden in een canoop gestoken met de vorm van een bavianenkop met de naam Hapy. Amset zorgde voor de lever. Amset had een mensenhoofd. Doeamoetef hield de maag bij, die had een hondenkop. Kebehsenoef had een valkenkop en zorgde voor de darmen.

Als alles uit het lichaam was, werd het lichaam veertig dagen in zout gelegd om te drogen. Daarna werd het lichaam opgevuld met hooi en stro. Vervolgens werd het lichaam ingewikkeld in doeken en in een kist gelegd. Die kist heet een sarcofaag.

Zo was de dode klaar om de tocht naar het hiernamaals te maken en daar verder te leven. De begrafenis was de laatste stap. De sarcofaag met de mummie werd naar een graftombe gebracht, bijvoorbeeld in een piramide.

Hoe werden gewone mensen begraven?

Schrijver: Ayan

Verteller: Ayan

Van farao's maakten ze eerst mummies. Ze werden daarna in indrukwekkende graftombes begraven: piramides.

Maar waar werden gewone mensen begraven?

Lichamen van gewone mensen werden in ondiepe graven in de woestijn begraven, waar ze door het hete zand uitdroogden.

Deel 3 – Piramides

Berat, Esad, Minne, Kaan, Omer en Wietse

De soorten graftombes in het oude Egypte

Schrijver: Berat

Verteller: Berat

Mastaba's waren de eerste grote graftombes. Waarschijnlijk werden ze gebouwd vanaf 2650 voor Christus. Ze waren rechthoekig van vorm en gemaakt van steen. Ze hadden grafkamers. Daarna is de trappiramide uitgevonden. Wat later is er een piramide met gladde zijden gebouwd. Dit zijn de bekendste piramiden. En dit waren alle soorten piramiden.

De bouw van piramides

Schrijvers: Esad en Minne

Verteller: Minne

Het duurde 20 tot 30 jaar voor dat ze de piramides klaar hadden. Met duizenden mannen tegelijk verplaatsten ze de zeer zware stenen. De stenen konden 2,5 ton wegen. Dat is 2500 kilogram!

Om de stenen te verplaatsen gebruikten ze boomstammen. Op de boomstammen legden ze een soort van sleeën en op die sleeën grote stenen. Ze goten ook water op de grond om de boomstammen beter te doen glijden. Zo kregen ze alles op hun plaats.

Wist je dat je de grootste piramide 150 meter hoog is en de kleinste 10 meter hoog is?

De binnenkant van een piramide / graftombe

Schrijver: Alper Kaan en Omer

Verteller: Omer

In een piramide zijn er veel gangen en maar één van de gangen leidt naar de graftombe. In de graftombe ligt de farao begraven. In de graftombes lag er veel goud en op de muur waren er veel tekeningen. Op de tekeningen stonden goden, en taferelen over het leven na de dood.

Toetanchamon werd niet in een piramide begraven maar in een graftombe tussen de rotsen in de Vallei der Koningen. In de graftombe van Toetanchamon lagen er onder andere 150 sieraden, 130 wandelstokken, 50 kledingstukken, 6 strijddarren en 2 tronen. Howard Carter was degene die het graf van Toetanchamon heeft ontdekt in 1922. Hij haalde alles eruit en schreef alles op. Dat duurde wel tien jaar! In de schatkamer van die piramide was er ook iets vies. Hij vond de lever, de maag, de longen en de darmen van de farao. Die zijn eruit gehaald voor dat hij gemummificeerd werd.

De sfinx

Schrijver: Wietse

Voorlezer: Wietse

Wist je dat de sfinx de bewaker van de piramide is? De sfinx van Gizeh is de grootste sfinx ter wereld want hij is 72 meter lang en 20 meter hoog. Een sfinx heeft een leeuwenlichaam en een mensenkop.

Het woord sfinx betekent wurger. Wurger was de naam die de Grieken gebruikten voor een wezen dat een hoofd van een vrouw, het lichaam van een leeuw en de vleugels van een adelaar had. De sfinx beschermt het goede en bestrijdt het slechte.

Deel 4 – Goden en godinnen

Liv, Marcelle, Alisa en Sultan

Egyptische goden en godinnen

Schrijvers: alle Ijsbrekers

Verteller: Liv

In het oude Egypte geloofden de Egyptenaren niet in één god maar in honderden goden en godinnen. Ze geloofden dat hun goden overal waren: in het water, in de zon, in de natuur... Alle goden zorgden voor hun eigen ding.

De tempel is een belangrijke plek voor de Egyptenaren. Het is het huis van de goden. De Egyptenaren offerden daar eten en drinken aan de god waarvan ze iets nodig hadden.

Goden veranderden doorheen de tijd soms van vorm of naam of allebei. De goden hadden meestal het lichaam van een mens en vaak een kop van een dier.

Dit zijn enkele voorbeelden van belangrijke Egyptische goden:

– Seth is de god van de stormen, woestijn en onvruchtbaarheid. Het is de aartsvijand van Isis en Osiris. Je laat hem maar beter gerust want hij is geen katje om zonder handschoenen vast te pakken. Hij heeft de kop van een aardvarken.

– Osiris en Isis zijn broer en zus van elkaar. Ze zijn getrouwd en hebben een zoon: Horus (een belangrijke, machtige god). Osiris is de heerser van de onderwereld. Hij weegt het hart van de overledenen om te beslissen of de overledene naar het hiernamaals mag of niet. Isis is een beschermgodin met toverkrachten.

– Anubis heeft de kop van een jakhals, dat is een wilde hond. Hij is de beschermer van de doden en van het mummificeren.

– Ra (of Re) heeft de kop van een ram (of soms van een valk) en vervoert de doden van de onderwereld naar het hiernamaals.

De oude Egyptenaren en hun katten

Schrijvers: Liv en Marcelle

Vertellers: Sultan en Alisa

De Oude Egyptenaren vonden katten heel belangrijk. Er was zelfs een godin in de vorm van een kat: Bastet. Bastet was zo'n belangrijke godin dat de Egyptenaren zelfs eten en drinken offerden voor haar! De Egyptenaren geloofden dat Bastet Egypte zou beschermen. Ze is ook de godin van de vruchtbaarheid, vreugde, dans, muziek en feest. Veel dieren werden gemummificeerd, maar de kat het meest.

Deel 5 – De Nijl en de huizen ernaast

Antoine en Jack

De Nijl

Schrijver: Jack

Verteller: Jack

De Nijl is een heel lange rivier. Hij loopt van het zuiden naar het noorden door Egypte. De rivier is heel belangrijk voor de Egyptenaren. De Nijl overstromde elk jaar. Dat was nodig om de oogst te doen lukken. Moest de Nijl nooit overstromen, zou er veel minder eten zijn. Na de jaarlijkse overstroming gebruikten de boeren slootjes om hun gewassen te bewateren. Want waar de Nijl eindigt is er weer droge woestijn.

De huizen van de mensen overstromden niet. Het was heel goed dat de Nijl elk jaar overstromde. Het water liet slib en slik achter. Dat voedde de bodem. De boeren konden dan graan zaaien om dan later te oogsten.

Graan was heel belangrijk voor de Egyptenaren. Ze maakten er brood en bier van.

Waar leefden de oude Egyptenaren?

Schrijver: Antoine

Verteller: Antoine

De oude Egyptenaren leefden aan de oevers van de rivier de Nijl. Maar ook niet te dicht, want de Nijl overstroomde dus elk jaar. Ze woonden in huizen van leem met platte daken. Open ramen werden bedekt met rieten matjes. In grote huizen waren verschillende kamers zoals de vrouwenkamer. Daar werd brood gebakken. Er waren ook andere kamers zoals de slaapkamers. In het midden van zulke huizen was er vaak een vijver met exotische vissen.

Deel 6 – Het dagelijks leven

Dondu, Gamze, Chloé, Maysa en Yassine

Hoe zagen de Egyptenaren eruit?

Schrijver: Dondu

Verteller: Maysa

De meest Egyptenaren droegen linnen gewaden met een riem. Sandalen waren van papyrus gemaakt.

De Egyptenaren hielden van juwelen: hoe rijker, hoe meer.

De Egyptenaren droegen vaak pruiken. De rijke mensen pruiken van echt haar, de arme mensen van gras. Mannen én vrouwen droegen make-up. Ze hadden dikke, zwarte lijnen rond hun ogen.

Voedsel

Wat aten de mensen in het oude Egypte?

Schrijver: Gamze

Voorlezer: Gamze

De Egyptenaren aten heel rare dingen maar soms ook lekkere dingen.

We beginnen met vlees. Ze aten kalfskop, rundsvlees, vis, ossenhart, geitenvlees en schapenvlees. Wanneer dit er niet was, aten ze ook antilopen, duiven, eenden, ganzen, gazelles enzovoort. Maar vlees aten ze eigenlijk niet zoveel.

Ze aten veel fruit zoals nu: druiven, granaatappel, vijgen enzovoort. Ze hadden ook soorten noten.

Verder aten ze ook bonen, dadels, kikkererwten, peulvruchten en veel brood, gemaakt van graan.

De Egyptenaren hadden ook zeker dorst. Egyptenaren dronken bier en wijn. Bier werd gemaakt door brood te pletten en wijn was zoals nu.

Rijke Egyptenaren

Wanneer was je rijk in het oude Egypte?

Schrijver: Chloé

Voorlezer: Yassine

In het oude Egypte leefden veel gewone mensen maar sommige waren rijk.

Maar wanneer en hoe werd je rijk?

Je was bijvoorbeeld rijk als je veel grond had.

Handelaars werden ook rijk door speciale dingen te kopen en door te verkopen. Met deze dingen kon je rijk worden: struisvogelveren, wierook en speciale soorten prachtige stenen.

Wat is wierook eigenlijk? Dat is een speciaal soort geurtje!

Ook ivoor was kostbaar. Ivoor is gemaakt van de slagstanden van een olifant.

Als je rijk was, had je meer macht. En als je meer macht had, werd je sneller rijk.

Een farao was machtig én rijk.

Kinderen

Wat deden kinderen in het oude Egypte?

Schrijver: Maysa

Voorlezer: Chloé

In het oude Egypte deden ze veel dingen zoals wij. De kinderen speelden vaak met ballen en poppen. Ze deden zelfs haasje-over en rennen om ter hardst. Ook knikkeren deden ze of bikkelen met steentjes. Bij welgestelde families hadden ze speelgoed op wielen in de vorm van een nijlpaard of krokodil. Hun gezelschapsdieren zijn: honden, apen, katten, vogeltjes en hagedissen.

Als je tiener was dan leerde je sporten, zwemmen, hardlopen, en acrobatiek. Hun gezelschapspelen zijn: Senet is zoals dammen en Mehen is zoals ganzenbord.

Kinderen gingen ook naar school maar niet zo lang. Jongens leerden het beroep van hun vader. Meisjes hielpen hun moeder in huis.

Muziek

Waarmee maakten ze muziek?

Schrijver: Yassine

Voorlezer: Dondu

De Egyptenaren maakten muziek. Ze hadden drie soorten instrumenten:

- snaarinstrumenten: zoals een harp en een luit
- blaasinstrumenten: zoals een fluit
- ritme-instrumenten: zoals een tamboerijn en een trommel

Ze schreven geen muziknoten op, dus we weten niet hoe de melodieën klonken.